

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

การบัญชีการเงิน

Financial Accounting

รหัสวิชา : 3521103

อ. สมใจ เกาด้วง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

บทที่ 2

สมการบัญชี รายการค้า
และการวิเคราะห์รายการค้า

หัวข้อสำคัญ

- สิทธิทรัพย์
- หนี้สิน
- ส่วนของเจ้าของ (ทุน)
- สมการบัญชี
- รายการค้า
- การวิเคราะห์รายการค้า

สินทรัพย์

➤ สินทรัพย์ (*Assets*) หมายถึง

ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าที่วัดได้เป็นตัวเงิน ที่กิจการเป็นเจ้าของหรือมีสิทธิครอบครองโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น เงินสด สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน รถยนต์ อาคาร สัมปทาน ฯ

ประเภทของสินทรัพย์

ประเภทของสินทรัพย์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สินทรัพย์หมุนเวียน (**C**urrent Assets)
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (**N**ot-Current Assets)
3. สินทรัพย์อื่น (**O**ther Assets)

1. สินทรัพย์หมุนเวียน

(Current Assets)

หมายถึง สินทรัพย์ที่อาจขายหรือสามารถแปลงสภาพเป็นเงินสด หรือใช้ให้หมดไป **ภายในระยะเวลา 1 ปี** นับจากวันที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินหรือกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น ภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ โดยเรียงลำดับในงบแสดงฐานะการเงินตามสภาพคล่อง รายการใดมีสภาพคล่องเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วจะแสดงไว้ก่อน

1. สินทรัพย์หมุนเวียน

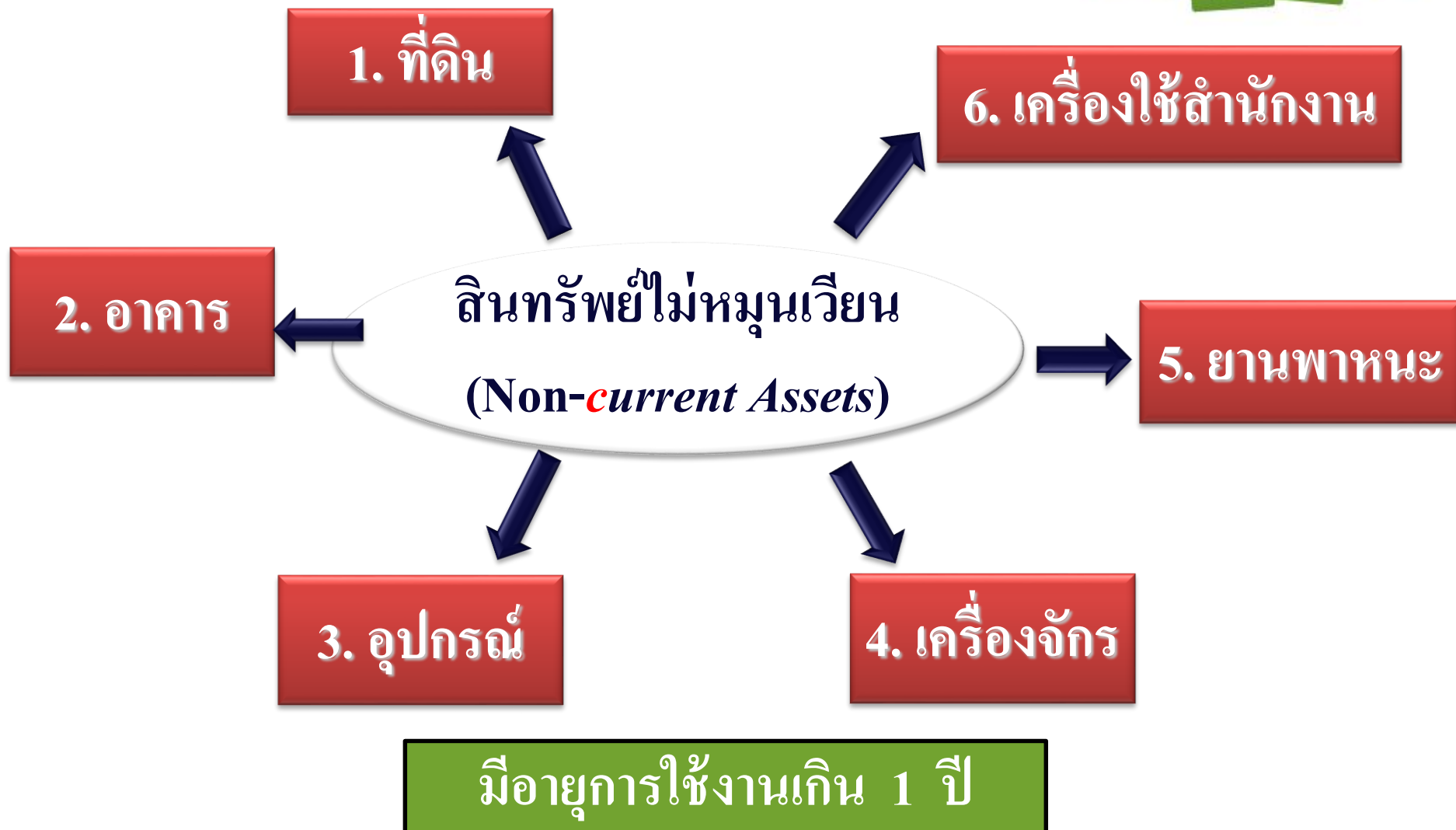

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ที่มีลักษณะ “คงทน” และ “ถาวร” ซึ่งแตกต่างจากสินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมักจะมีอายุการใช้งานที่**มากกว่า 1 ปี** หรืออีกนัยหนึ่งคือ สินทรัพย์ประเภทนี้ เป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน เนื่องจากในการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นเงินสด มักจะใช้เวลานานกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

3. สินทรัพย์อื่น ๆ (Other assets)

หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่อาจจัดเข้าเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน หรือสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนได้ เช่น เครื่องหมายการค้า เงินลงทุนระยะยาว รายจ่ายหรือค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี ลิขสิทธิ์ ค่าความนิยม ฯ

3. สินทรัพย์อื่น ๆ

หนี้สิน

หนี้สิน (*Liabilities*) หมายถึง

จำนวนเงินที่กิจการเป็นหนี้บุคคลหรือกิจการอื่นซึ่งมี
ภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนให้กับบุคคลหรือกิจการเหล่านั้น
ในอนาคตข้างหน้า

ประเภทของหนี้สิน

- ➡ 1. หนี้สินหมุนเวียน (**C**urrent Liabilities)
- ➡ 2. หนี้สินไม่หมุนเวียน (**N**on-Current Liabilities)
- ➡ 3. หนี้สินอื่น ๆ (**O**ther Liabilities)

1. หนี้สินหมุนเวียน

(Current Liabilities)

หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระคืน ภายใน 1 ปี หรือภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ หนี้สินหมุนเวียนจะชำระด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน การให้บริการ หรือการก่อหนี้สินหมุนเวียนอื่นขึ้นใหม่ รวมถึงส่วนของภาระผูกพันระยะยาวที่คาดว่าจะต้องชำระ ภายใน 1 ปี นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

1. หนี้สินหมุนเวียน

2. หนี้สินไม่หมุนเวียน

(Non-Current Liabilities)

หมายถึง หนี้สินที่มีระยะเวลาการชำระเงินนาน **เกินกว่า 1 ปี** หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการ หนี้สินไม่หมุนเวียน อาจเกิดจากการกู้ยืมเงินมาใช้ในการเพื่อซื้อสินทรัพย์ที่มีราคาสูง การแสดงหนี้สินไม่หมุนเวียน ในงบแสดงฐานะการเงิน จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพัน และข้อตกลงต่าง ๆ

2. หนี้สินไม่หมุนเวียน

หนี้สินไม่หมุนเวียน

(*Non-Current Liabilities*)

1. เงินกู้ยืมระยะยาว

2. หุ้นกู้

มีระยะเวลาคืนเงินเกิน 1 ปี

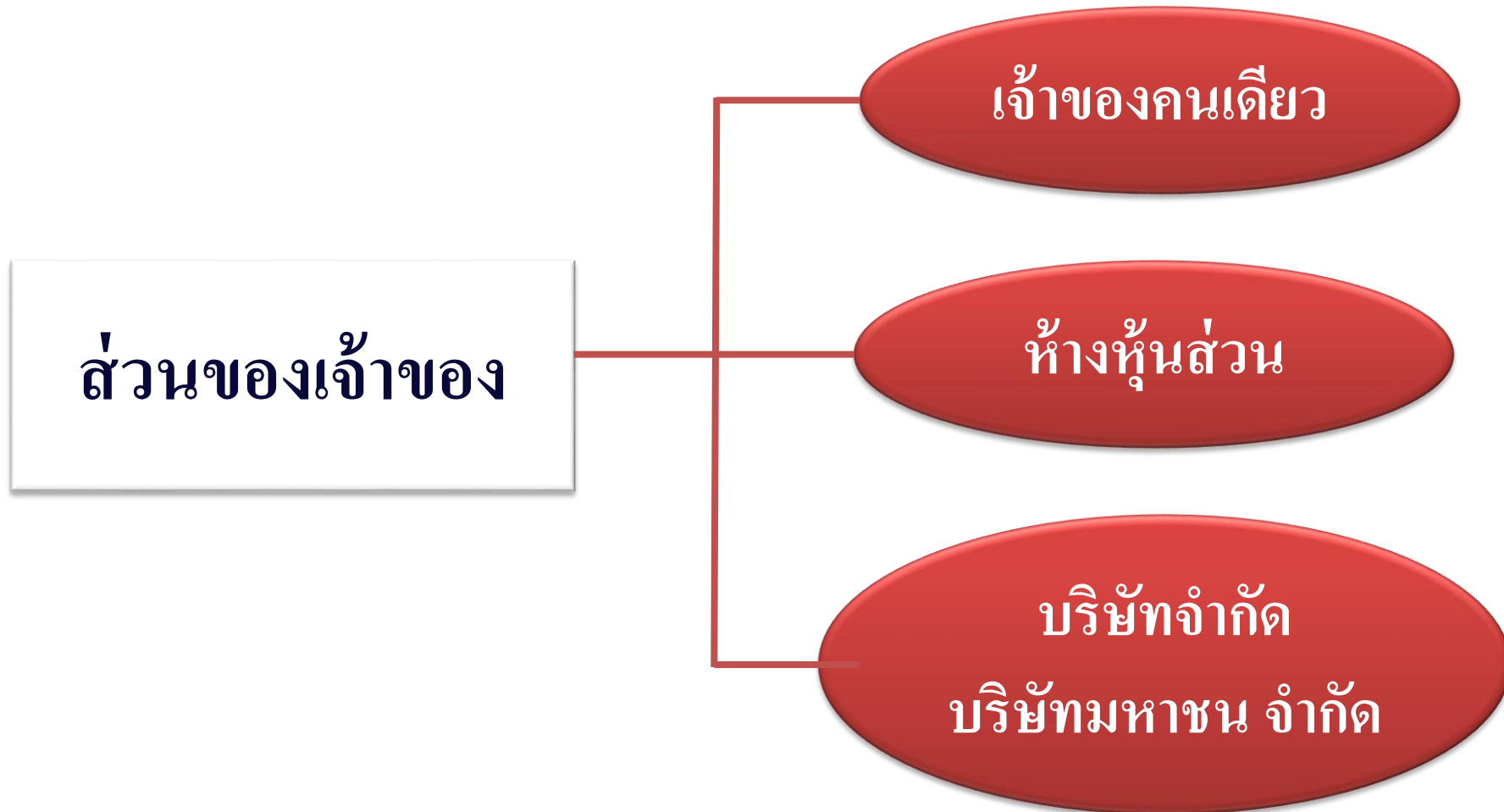
ส่วนของเจ้าของ (ทุน)

ส่วนของเจ้าของ (*Owner's Equity*)

หรือบางทีอาจจะเรียกว่า “**ทุน (Proprietorship)**” หมายถึงมูลค่าของสินทรัพย์ที่เจ้าของกิจการเป็นเจ้าของโดยปราศจากการมีหนี้สินที่จะต้องชำระคืนในอนาคต หรือเรียกว่า “**สินทรัพย์สุทธิ (Net Assets)**” ส่วนของเจ้าของของกิจการที่ดำเนินงานแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกัน

ส่วนของเจ้าของ

สมการบัญชี

(Accounting Equation)

หมายถึง สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์
หนี้สินและส่วนของเจ้าของ (ทุน) จะแสดงความสมดุลกัน
อยู่เสมอ

Assets = Liabilities + Owner's Equity

สมการบัญชี

(Accounting Equation)

$$\begin{array}{c} \text{หนี้สิน} \\ L \end{array} = \begin{array}{c} \text{สินทรัพย์} \\ A \end{array} - \begin{array}{c} \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} \\ OE \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} \\ OE \end{array} = \begin{array}{c} \text{สินทรัพย์} \\ A \end{array} - \begin{array}{c} \text{หนี้สิน} \\ L \end{array}$$

ตัวอย่าง 1

สินทรัพย์ :

เงินสด	25,000	บาท
เงินฝากธนาคาร	150,700	”
ลูกหนี้	43,800	”
ตัวเงินรับ	3,500	”
สินค้าคงเหลือ	6,200	”
เครื่องตกแต่ง	37,000	”
อุปกรณ์สำนักงาน	12,000	”
อาคาร	245,000	”
ที่ดิน	<u>312,500</u>	”

หนี้สิน :

เจ้าหนี้—ร้านขุนทอง 80,200 บาท

ส่วนของเจ้าของ :

ทุน - นางสาวทิพย์ ?

วิธีคำนวณ “ทุน”

สมการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ (ทุน)

A = L + OE

835,700 = 80,200 + OE

OE = 835,700 - 80,200

ทุน-นางแสงทิพย์ = 755,500 บาท

ตัวอย่าง 2

สินทรัพย์ :

เงินสด	25,000	บาท
เงินฝากธนาคาร	150,700	”
ลูกหนี้	43,800	”
ตัวเงินรับ	3,500	”
สินค้าคงเหลือ	6,200	”
เครื่องตกแต่ง	37,000	”
อุปกรณ์สำนักงาน	12,000	”
อาคาร	245,000	”
ที่ดิน	<u>312,500</u>	”

หนี้สิน :

เจ้าหนี้—ร้านขุนทอง ?

ส่วนของเจ้าของ :

ทุน - นางสาวทิพย์ 755,500 บาท

วิธีคำนวณ “หนี้สิน”

สมการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ (ทุน)

A = L + OE

835,700 = L + 755,500

L = 835,700 - 755,500

เจ้าหนี้ – ร้านขุนทอง = 80,200 บาท

ตัวอย่าง 3

สินทรัพย์ :

เงินสด	25,000	บาท
เงินฝากธนาคาร	150,700	”
ลูกหนี้	43,800	”
ตัวเงินรับ	3,500	”
สินค้าคงเหลือ	6,200	”
เครื่องตกแต่ง	37,000	”
อุปกรณ์สำนักงาน	12,000	”
อาคาร	?	
ที่ดิน	312,500	”

หนี้สิน :

เจ้าหนี้—ร้านขุนทอง 80,200 บาท

ส่วนของเจ้าของ :

ทุน - นางสาวทิพย์ 755,500 บาท

วิธีคำนวณ “สินทรัพย์”

สมการบัญชี

สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+	ส่วนของผู้ถือหุ้น (ทุน)
A	=	L	+	OE
A	=	80,200	+	755,500
สินทรัพย์รวม	=	835,700		

วิธีคำนวณ “สินทรัพย์”

สินทรัพย์รวม :

835,700

เงินสด	25,000	บาท	
เงินฝากธนาคาร	150,700	”	
ลูกหนี้	43,800	”	
ตัวเงินรับ	3,500	”	
สินค้ายคงเหลือ	6,200	”	
เครื่องตกแต่ง	37,000	”	
อุปกรณ์สำนักงาน	12,000	”	
ที่ดิน	<u>312,500</u>		<u>590,700</u>
อาคาร			245,000

รายการค้า

รายการค้า (*Business Transaction*) หมายถึง รายการที่เกิดขึ้นในทางการค้าที่ทำให้เกิดการโอน แลกเปลี่ยนเงิน หรือมีมูลค่าเป็นเงิน ระหว่างกิจการกับบุคคลภายนอก รายการค้านี้จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ (ทุน) เสมอ

ตัวอย่างรายการค้า

1. นำเงินสดมาลงทุน
2. ซื้อสินค้าเป็นเงินสด
3. ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
4. รับชำระจากลูกหนี้
5. จ่ายเงินสดเป็นค่าไฟฟ้า

ตัวอย่างรายการค้า

6. รับรายได้ค่าบริการ
7. ซื้อเครื่องใช้สำนักงานเป็นเงินเชื่อ
8. จ่ายค่าเช่าร้าน
9. เจ้าของนำเงินสดไปใช้ส่วนตัว
10. ให้บริการลูกค้ายังไม่ได้รับเงิน (ส่งบิลไปเก็บเงิน)

รายการที่มีใช้รายการค้า

รายการที่มีใช้รายการค้า

(*Non - Business Transaction*)

เป็นรายการดำเนินงานที่ไม่ก่อให้เกิดการโอนเงิน หรือ
สิ่งที่มีค่าเป็นเงิน

ตัวอย่างที่มีใช้รายการค้า

1. การจัดร้าน การจัดโชว์สินค้าฯ
2. การเชิญชวนและการต้อนรับลูกค้า
3. การสาธิต
4. การเขียนจดหมายโต้ตอบ
5. การสอบถามราคาสินค้า

ตัวอย่างที่มีใช้รายการค้า

6. โทรศัพท์ทวงเงินจากลูกค้า
7. อบรมพนักงาน
8. การทำความสะอาดสำนักงาน
9. การพบปะสังสรรค์กับลูกค้า
10. การรับสมัครพนักงาน

การวิเคราะห์รายการค้า

การวิเคราะห์รายการค้า หมายถึง การพิจารณาว่ารายการค้าที่เกิดขึ้น มีผลทำให้ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง เป็นจำนวนเท่าใด

วิธีการวิเคราะห์รายการค้า

1. สินทรัพย์เพิ่ม (+)

ส่วนของเจ้าของเพิ่ม (+)

2. สินทรัพย์ลด (-)

ส่วนของเจ้าของลด (-)

3. สินทรัพย์อย่างหนึ่งเพิ่ม (+) สินทรัพย์อย่างหนึ่งลด (-)

4. สินทรัพย์เพิ่ม (+)

หนี้สินเพิ่ม (-)

5. สินทรัพย์ลด (-)

หนี้สินลด (-)

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของเจ้าของ
2560 ส.ค. 1	นางสาวแก้วใจ นำเงินสดมาลงทุน 250,000 บาท	เงินสด + 250,000	-	ทุน – นางสาวแก้วใจ +250,000
รวม		+250,000	-	+250,000
2	นางสาวแก้วใจ นำเงินสดไปฝาก ธนาคาร 100,000 บาท	เงินฝากธนาคาร +100,000 เงินสด - 100,000	-	-
รวม		+250,000	-	+250,000

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของ เจ้าของ
รวม		+250,000	-	+250,000
สค. 4	ซื้ออุปกรณ์ซักกรีด 50,000 บาทเป็น เงินสด	เงินสด - 50,000 อุปกรณ์ซักกรีด + 50,000	-	-
รวม		+250,000	-	+250,000
6	ซื้อเครื่องตกแต่ง ร้านเป็นเงินเชื่อ 20,000 บาท	เครื่องตกแต่ง +20,000	เจ้าหนี้-ร้านวิจิตร +20,000	-
รวม		+270,000	+20,000	+250,000

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของเจ้าของ
รวม		+270,000	+20,000	+250,000
ส.ค. 8	ได้รับเงินค่าบริการ ซักรีด 3,000 บาท	เงินสด + 3,000		รายได้ค่าบริการ + 3,000
รวม		+273,000	+20,000	+253,000
10	จ่ายค่าเช่าร้าน 7,000 บาท	เงินสด - 7,000		ค่าเช่าร้าน - 7,000
รวม		+266,000	+20,000	+246,000

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของ เจ้าของ
รวม		+266,000	+20,000	+246,000
ส.ค. 15	ให้บริการซักรีดแก่ นายสมชายเป็นเงิน 12,000 บาท ยังไม่ได้รับเงิน	ลูกหนี้-นายสมชาย +12,000	-	รายได้ค่าบริการ + 12,000
รวม		+278,000	+20,000	+258,000
18	จ่ายชำระหนี้ ค่าเครื่องตกแต่ง เมื่อวันที่ 6	เงินสด - 20,000	เจ้าหนี้-ร้านวิจิตร -20,000	-
รวม		+258,000	-	+258,000

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของเจ้าของ
รวม		+ 258,000	-	+ 258,000
ส.ค. 20	รับชำระหนี้จาก นายสมชาย	เงินสด + 12,000 ลูกหนี้-นายสมชาย - 12,000	-	-
รวม		+ 258,000	-	+ 258,000
23	กิจการกู้เงินจาก ธนาคารแหลมทอง จำกัด 350,000 บาท นำเงินกู้เข้าธนาคาร	เงินฝากธนาคาร + 350,000	เงินกู้-ธนาคาร แหลมทอง + 350,000	-
รวม		+ 608,000	+ 350,000	+ 258,000

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของเจ้าของ
รวม		+608,000	+350,000	+258,000
ส.ค. 24	นางสาวแก้วใจ เบิกเงินจากธนาคาร ของกิจการไปใช้ ส่วนตัว 6,000 บาท	เงินฝากธนาคาร - 6,000	-	ถอนใช้ส่วนตัว -6,000
รวม		+602,000	+350,000	+252,000
26	จ่ายเงินเดือนพนักงาน 9,000	เงินสด - 9,000	-	เงินเดือน - 9,000
รวม		+593,000	+350,000	+243,000

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของ เจ้าของ
รวม		+593,000	+350,000	+243,000
ส.ค. 27	จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ 1,300 บาท	เงินสด - 1,300		ค่าสาธารณูปโภค - 1,300
รวม		+591,700	+350,000	+241,700
29	กิจการจ่ายเช็คลงวันที่ 30 สิงหาคม 2560 จำนวน18,500 บาท เพื่อซื้ออุปกรณ์ซักกรีด	อุปกรณ์สำนักงาน +18,500	ตัวเงินจ่าย +18,500	-
รวม		+610,200	+368,500	+241,700

วันที่	รายการค้า	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของ เจ้าของ
รวม		+610,200	+368,500	+241,700
30	มีผู้นำเช็คของ กิจการที่ส่งจ่ายเมื่อ วันที่ 30 สิงหาคม 2560 ครบกำหนด วันนี้ไปขึ้นเงินที่ ธนาคาร	เงินฝากธนาคาร -18,500	ตั๋วเงินจ่าย - 18,500	-
รวม		+591,700	+350,000	+241,700
	รวมทั้งสิ้น	591,700	= 591,700	

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

